

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Ing. Viery Horčicové a Mgr. Jana Kašpara v právní věci žalobkyně: **M.B.**, zast. JUDr. Milanem Trlicou, advokátem, se sídlem Horní náměstí 3, Vsetín, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 7, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8.6.2012, č.j. MSMT-21596/2012-23,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ze dne 8.6.2012, č.j. MSMT-21596/2012-23, se z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobkyni náklady řízení v částce 7.800,- Kč do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Milana Trlici, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného uvedeného v záhlaví, kterým byla dle § 82 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“), ve znění pozdějších předpisů, posouzena její žádost o přezkoumání výsledku didaktického testu ze zkušebního předmětu Anglický jazyk - základní tak, že žádost žalovaný neshledal důvodnou a výsledek didaktického testu potvrdil.

Žalobkyně v žalobě uvádí, že vykonala v jarním termínu roku 2012 poslední opravný pokus v části didaktický test z anglického jazyka - základní úroveň. Dosáhla výsledku 40-ti

bodů, což znamená, že jí chybí jediný bod k úspěšnému vykonání zkoušky. Všechny ostatní části zkoušky úspěšně složila již minulý školní rok. Po konzultaci výsledku didaktického testu s vyučující anglického jazyka, lektorkou Z.S., požádala žalovaného o přezkoumání svých odpovědí, a to zejména na otázku č. 14 didaktického testu. Podle Klíče správných řešení vydaného Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání jde o otázku z takzvané otevřené úlohy třetí části, pro kterou dle samotného Klíče "není hodnocena gramatická správnost a pravopis, pokud chyby nebrání porozumění výrazu". Správnou odpovědí na otázku č. 14 je dle Klíče: příjmení "Borglum". Žalobkyně na tuto otázku napsala sice příjmení, ale příjmení „Borglend“. Žalobkyně a ostatní zkoušení studenti v této části vyslechli zvukový záznam nahrávky turistické průvodkyně a měli do testu napsat slyšené, a to ta slova, která byla vyřčena v testu. Žalobkyně slyšela „Borglend“. Jiní studenti slyšeli „Borglul“, „Borgwell“ a taktéž „Borglend“. A samozřejmě také „Borglum“, který je správný dle Klíče. Podle názoru žalobkyně jsou ale správné všechny tyto shora uvedené odpovědi. Je-li zkouška založena na slyšeném slově v daném místě a čase, pak rozhodující je to, co posluchač skutečně slyší a nikoliv to, co by měl slyšet dle přípravy hodnotitele zkoušky. Žalobkyně dále uvedla, že při otevřené komunikaci jsou případná nedorozumění napravována přímo na místě, ale při jednostranném adresném projevu je vždy a ve všech případech rozhodující význam, který projevu přikládá adresát a nikoliv význam, který projevu přikládá autor. Týká se to jak zkoušek v okruhu školství, tak také jakýchkoliv jiných zkoušek, popřípadě soutěží, výběrových řízení, konkursů a podobně. Ostatně je to také jedno z obecných vykládacích pravidel právních úkonů, podle kterého je rozhodující význam, který by úkonu učiněnému navenek zpravidla přikládala osoba, v postavení osoby, které byl úkon určen. V poslechové části didaktického testu nelze předpokládat, že správná je pouze jediná odpověď. Znamená to v této části nahrazení Klíče správných řešení, který je pouhým manuálem, úvahou hodnotitele. V tomto případě úvahou lektora angličtiny ustanoveného Ministerstvem. K prokázání výše uvedeného žalobkyně navrhla důkazy: Nahrávku poslechové části didaktického testu anglického jazyka maturitní zkoušky z jarního termínu roku 2012, a to v části třetí, k otázce č. 14, (nechť předloží žalovaný) a Testový sešit a Klíč správných řešení CERMATU k poslechové části didaktického testu anglického jazyka maturitní zkoušky z jarního termínu roku 2012, části třetí, otázky č. 14. Žalobkyně napadenému rozhodnutí vytýká, že žalovaný v odůvodnění rozhodnutí k její žádosti o přezkum dle ustanovení § 82 odst. 3 školského zákona, pouze uvedl, že předmětem přezkoumání výsledků hodnocení zkoušky konané formou didaktického testu je výhradně správnost použitých metodických postupů při hodnocení žáka. Žalobkyně je však toho názoru, že ust. § 82 odstavec 3 školského zákona zcela jednoznačně hovoří o přezkoumání výsledku zkoušky, a jestliže ministerstvo dospělo k závěru, že hodnocení zkoušky bylo správné, pouze na základě aplikace Klíče správného řešení, pak zcela opomenulo svoji zákonnou roli hodnotitele a žádné hodnocení ve skutečnosti neprovedlo.

Žalobkyně nesouhlasí rovněž s výkladem žalovaného, že předmětné vyrozumění nemá povahu aktu, kterým se přiznávají konkrétní práva nebo ukládají povinnosti, a odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR, sp.zn. 9 As 1/2009. Rozhodnutí Ministerstva obsažené ve vyrozumění ze dne 8.6.2012 je správním rozhodnutím vydané správním orgánem. Na rozhodování v této věci se sice nevztahuje správní řád, ale to nic nemění na

povaze a významu rozhodnutí, které je individuálním správním aktem. Ve výše uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud ČR učinil právní závěr, podle něhož rozhodnutí orgánu veřejné školy, (v tomto judikovaném případě orgánu vysoké školy), je rozhodováním o právech a povinnostech studenta a jako takové je soudně přezkoumatelné. Soud také konstatoval, že v případě konání zkoušek na veřejné vysoké škole nemá student právo na přezkoumání výsledku zkoušky - to přísluší pouze zkušební komisi - nýbrž má právo na "řádný proces zkoušky". Zákon o vysokých školách s možností přezkoumání výsledku zkoušky také ani nepočítá. Jinak je tomu ale v případě maturitní zkoušky. Ustanovení § 82 školského zákona zcela výslovně upravuje postup při přezkoumání výsledku maturitní zkoušky. Pokud by pro přezkoumání výsledku maturitní zkoušky měly platit jako jediné správné pouze odpovědi obsažené v Klíči, pak by úprava postupu dle § 82 školského zákona byla zcela zbytečná.

V závěru žalobkyně navrhla, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě především uvedl, že žaloba by měla být odmítnuta, neboť v případě vyrozumění dle ust. § 82 odst. 3 školského zákona se nejedná o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s., to znamená o rozhodnutí zasahující do veřejných subjektivních práv žalobkyně, což dovozuje v první řadě z toho, že se na přezkum dle § 82 odst. 3 školského zákona nevztahuje správní řád, a v druhé řadě z toho, že „předmětem přezkoumání výsledků hodnocení didaktického testu je výhradně správnost dříve použitých hodnotících postupů a žákovi se ani v této fázi nepřiznávají konkrétní práva ani neukládají povinnosti. Žalovaný k judikátu Nejvyššího správního soudu na který odkazovala žalobkyně pouze uvedl, že o „takový případ v souzené věci nejde“. Žalovaný absenci zásahu ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s., dovodil z toho, že „Způsob formulace otázek maturitní zkoušky, jejich hodnocení a závěry případného přezkumu hodnocení, je věcí čistě pedagogickou...“ a odkázal v tom smyslu na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci čj. 7 As 55/2007-71, čj. 6 As 28/2011-63, a rozhodnutí čj. 4 As 16/2011, podle kterého vyrozumění dle § 94 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu není rozhodnutím dle § 65 odst. 1 s.ř.s.

Žalovaný se vyjádřil i k věcné stránce žalobních tvrzení a uvedl, že validační komise rozhodla, že u dvou otázek bude oproti původnímu záměru uznána více než jedna správná odpověď, nicméně u otázky č. 14, na kterou žalobkyně výslovně poukazovala, se tak nestalo. Dále žalovaný popsal postup svého obvyklého přezkumu žádostí dle § 82 odst. 3 školského zákona a uzavřel, že pro účely realizace a organizace společné části maturitní zkoušky zřídil žalovaný příspěvkovou organizaci Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen CENTRUM) a posouzení jednotlivých odpovědí přísluší této pověřené organizaci, a proto navrhl, aby soud žalobu v případě, že nebude odmítnuta, zamítl.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel

přítom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci přítom rozhodl ve smyslu ust. § 76 odst.1 s.ř.s. bez jednání, neboť rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení.

Ze správního spisu vyplývají následující skutečnosti:

V žádosti o přezkoumání žalobkyně uvedla, že v jarním termínu maturitní zkoušky vykonala již poslední opravný pokus v části didaktický test z anglického jazyka - základní úroveň a dosáhla výsledku 40 bodů, což znamená, že jí chybí jediný bod, aby mohla kvalifikovaně pracovat ve zdravotnictví. Všechny ostatní části maturitní zkoušky úspěšně složila již minulý školní rok. Uvedla, že po konzultaci s vyučující anglického jazyka žádá: „o přezkoumání mých odpovědí“, zejména odpovědi 13 a 14. Další argumentace je uvedena v příloze, kterou žalobkyně učinila součástí své žádosti o přezkum. Žalobkyně uvedla, že „v odpovědích u otevřených úloh se nehodnotí gramatická správnost a pravopis, pokud chyby nebrání v porozumění výrazu. V případě žalobkyně „je u její odpovědi č. 13 gramatická chyba (základní číslovka místo řadové, porozumění nebrání) a u odpovědi 14 je to špatně napsané příjmení - Borglend místo správného Borglum. Žalobkyně se domnívá, že je to právě příjmení, které nebylo uznáno jako správná odpověď, protože je dále v poslechu jednou hláskováno. Žalobkyně žádá o zvážení „zda je v tomto případě nutno strhávat za tuto odpověď celé dva body. Jedná se o jeden bod, který by znamenal úspěšné absolvování zbytku maturity a další životní šance.“ V závěru žalobkyně uvedla, že je jí líto, jestliže právě kvůli jednomu chybějícímu bodu z anglického jazyka nebude moci vykonávat povolání ve zdravotnictví, které si tolik oblíbila.

Odůvodnění žalovaného obsahuje následující text:

„V souladu s § 82 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. posuzuje MŠMT žádosti o přezkoumání výsledku dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu. Předmětem přezkoumání výsledků hodnocení zkoušky konané formou didaktického testu podle § 82 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. je výhradně správnost použitých metodických postupů při hodnocení žáka spadajících z časového hlediska do doby od digitalizace záznamového archu žáka do vygenerování výsledku didaktického testu pro daného žáka. MŠMT posoudilo správnost použitých metodických postupů v rozsahu celého didaktického testu. MŠMT vyrozuměním zpravuje žadatele o zjištěných skutečnostech. Vyrozumění nemá povahu aktu, kterým se přiznávají konkrétní práva nebo ukládají povinnosti. Zpracování a centrální vyhodnocení výsledků didaktických testů a přepočty výsledků dílčích zkoušek na hodnocení zkoušky z daného zkušebního předmětu zajišťuje Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV). CZVV zpřístupnilo MŠMT podklady k posouzení předmětné žádosti, a to protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky žáka, protokol o průběhu zkoušky v učebně, záznamový arch vyplněný žadatelem a klíč správného řešení. MŠMT na základě posouzení těchto podkladů, kontroly zpracování dat a aplikace klíče správného řešení dospělo k závěru, že hodnocení bylo správné. V procesu tvorby zadání, zpracování dokumentů a výpočtu výsledků nebyly shledány žádné chyby. Přestože předmětem přezkoumání není tvorba zadání didaktických testů, považuje MŠMT za vhodné informovat žadatele také o tom, že v návaznosti na vyhodnocení testů proběhla

validace všech zadání a klíčů správných řešení vycházející z podrobné položkové analýzy a komisionálního přezkoumání zadání. Předmětný didaktický test byl shledán jako plně a bezvýhradně způsobilý.“

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

V důvodech, které žalobkyně uvedla, soud shledal závažné důvody pro přednostní projednání a rozhodnutí věci podle § 56 odst. 1 s.ř.s.

Pokud jde o otázku přezkumu napadeného rozhodnutí, která se promítá v otázce samotné přípustnosti žaloby, tu je třeba odlišit přezkum klasifikace zkoušky od přezkumu postupu žalovaného při přezkoumávání průběhu a výsledku zkoušky. Zatímco samotná klasifikace, která byla výsledkem hodnocení studenta (žáka) by takto izolovaně vzato soudnímu přezkumu nemohla podléhat, naplnění řádného výkonu státní správy, spočívající v kontrole dodržení pravidel hodnocení, jak předvídá § 82 odst. 2 školského zákona, soudnímu přezkumu ve správním soudnictví podle zdejšího soudu podléhat musí. Školský zákon mimo jiné vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství (§ 1 školského zákona). Součástí působnosti orgánů vykonávajících státní správu ve školství je mimo jiné přezkoumávání průběhu a výsledků závěrečné a maturitní zkoušky. Podmínky přezkumu a jeho rozsah jsou upraveny v § 82 školského zákona.

Podle § 82 odst. 3 školského zákona: „Každý, kdo konal zkoušku společné části maturitní zkoušky s výjimkou dílčí zkoušky konané formou písemné práce a ústní formou, může písemně požádat ministerstvo do 5 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušek nebo kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky, o přezkoumání výsledku této zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky. Ministerstvo žadateli odešle písemné vyrozumění o výsledku přezkoumání nejpozději do 10 dnů ode dne doručení žádosti.

V posuzované věci tedy žalobkyně konala státní maturitní zkoušku, v jejímž rámci absolvovala také písemnou část maturitní zkoušky z předmětu Anglický jazyk -základní formou didaktického testu a požádala o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky, jak to předvídá § 82 odst. 3 školského zákona.

Východiskem pro posouzení otázky přezkumu rozhodnutí žalovaného (rozhodujícího podle § 82 odst. 3 školského zákona) ve správním soudnictví je pro zdejší soud fakt, že je-li konána maturitní zkouška ve formě „státní maturity“, pak je to stát, kdo garantuje, že zkouška proběhne za podmínek, které stanoví zákon, popř. které jsou stanoveny v souladu s pravidly vyplývajících ze zákona, a že dodržení těchto podmínek bude možno zpětně přezkoumat. Součástí zkoušky je přitom nepochybně i její hodnocení. Součástí podmínek řádných „státních maturit“ je i uskutečnění řádného přezkumu průběhu a výsledků zkoušky.

Školský zákon tedy s uskutečněním zkoušky, jejíž součástí je i hodnocení, spojuje veřejné subjektivní právo studenta (zkoušeného) na to, aby zkouška (včetně jejího hodnocení) proběhla za podmínek, které stanoví zákon, popř. které jsou stanoveny v souladu s pravidly vyplývajícími ze zákona. Tato pravidla vyplývají z § 77 a násl. školského zákona a na základě § 22 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, z navazujícího pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 27.3.2012, č.j. MSMT-10054/2012-23. Ohledně aplikace těchto pravidel není mezi žalobkyní a žalovaným sporu.

Kromě toho školský zákon zakládá veřejné subjektivní právo studenta (zkoušeného) na to, aby to, zda nebyly při zkoušce (včetně jejího hodnocení) porušeny právní předpisy a zda se nevyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky, bylo zpětně řádným procesním postupem přezkoumáno. Toto právo je studentovi (zkoušenému) garantováno v § 82 odst. 3 školského zákona.

Rozhodování žalovaného ve věci dodržení stanovených podmínek během zkoušky včetně jejího hodnocení je podle soudu rozhodováním o veřejných subjektivních právech žalobkyně (zkoušené žačky) na řádný průběh zkoušky včetně jejího hodnocení – tedy včetně jejího výsledku.

Jestliže tedy žalobkyně využila možnosti podat žádost o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušky, pak jí vzniklo veřejné subjektivní právo na to, aby se žalovaný (coby orgán státní správy vykonávající v daném případě působnost přezkoumávajícího orgánu podle § 82 odst. 3 školského zákona) zabýval důvody, pro které podle § 82 odst. 3 školského zákona výsledek zkoušky shledal správným. Soud nesdílí názor žalovaného uvedený ve vyjádření, že žalovaný pouze sděluje výsledek zkoušky. Výsledek zkoušky byl žalobkyni sdělen, nebo-li oznámen, před podáním žádosti dle § 82 odst. 3 školského zákona, naopak ze znění tohoto ustanovení vyplývá, že se po podání žádosti dle § 82 odst. 3 školského zákona jedná o „přezkoumání výsledku této zkoušky“. V tomto rozsahu měla tedy žalobkyně veřejné subjektivní právo na řádný výkon státní správy. V tomto rozsahu musí být uvedený výkon státní správy také přezkoumatelný ve správním soudnictví – postupem podle § 65 a násl. s.ř.s.

Je nepochybné, že součástí ochrany poskytované správním soudnictvím nemůže být přezkum vědomostí, znalostí a schopností studenta při vykonávání maturitní zkoušky, ani přímý přezkum tomu odpovídajícího hodnocení ze strany hodnotitele, tj. zda vědomosti, znalosti a schopnosti byly ohodnoceny „správně“. Soudní ochrana tedy nespočívá v postupu, v rámci něhož by soud určoval, jak měl být výkon studenta u zkoušky hodnocen. Student (zkoušený) nemá právo na „kladný výsledek hodnocení“, popř. na výsledek, který by odpovídal jeho představě. Hodnocení vědomostí, znalostí a schopností prokázaných studentem (zkoušeným) u zkoušky náleží pouze hodnotiteli a nikoli soudům; je tomu tak mimo jiné proto, že hlediska odborná mohou převažovat nad hledisky právními. K obdobnému závěru ostatně dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17.12.2009 ve věci sp. zn. 9 As 1/2009 - tam ve vztahu k přezkumu hodnocení u státních zkoušek na vysokých školách.

Názor žalovaného o absenci rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s., odvíjejícím se od skutečnosti, že se v případě žalobou napadeného rozhodnutí jedná o „vyrozumění“, pomíjí základní zásady ovládající činnost veřejné správy, a tou je skutečnost, že rozhodující pro posouzení, zda-li se jedná o rozhodnutí zasahující do veřejných subjektivních práv je pouze materiální hledisko resp. charakter rozhodnutí a nikoliv, jak je dané rozhodnutí pojmenované v právní úpravě. Navíc v případě přezkumu dle ustanovení § 82 odst. 3 školského zákona z jeho textu *„Ministerstvo žadateli odešle písemné vyrozumění o výsledku přezkoumání nejpozději do 10 dnů ode dne doručení žádosti.“*, vyplývá, že slovo „vyrozumění“ je použito k označení způsobu sdělení výsledku přezkumu a lhůty, v jaké je potřebné výsledek přezkumu žadateli sdělit. Nevypovídá nic o charakteru daného rozhodnutí z hlediska materiálního. Naopak, že se nejedná o formální sdělení výsledku, již jednou žákovi oznámenému, vyplývá z první věty tohoto ustanovení : *„Každý, kdo konal zkoušku společné části maturitní zkoušky s výjimkou dílčí zkoušky konané formou písemné práce a ústní formou, může písemně požádat ministerstvo do 5 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušek nebo kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky, o přezkoumání výsledku této zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky“*.

Součástí ochrany poskytované správním soudnictvím naproti tomu musí být přezkum zákonnosti těch postupů, které lze podřadit pod výkon státní správy, navazující na podání žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku maturitní zkoušky za podmínek § 82 odst. 3 školského zákona. Srozumitelně řečeno: pod ochranou ve správním soudnictví musí být přezkum toho, zda správní orgán v rámci přezkoumávání průběhu a výsledků maturitní zkoušky přezkum skutečně smysluplně uskutečnil, jak a z jakých konkrétních důvodů nahlíží na námitky studenta uplatněné proti průběhu a výsledkům maturitní zkoušky a zda s ohledem na své závěry následně postupoval zákonně, tj. tak, jak mu ukládá § 82 odst. 3 školského zákona. Je tomu tak proto, že student (zkoušený) má právo na „řádný proces hodnocení“, který mimo jiné garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi studenty (zkoušenými) za obecným způsobem stanovených podmínek. Toho se naopak žalobkyně svojí žalobou domáhá.

V uvedeném rozsahu je tedy úkolem soudu napadené rozhodnutí žalovaného v řízení podle § 65 a násl. s.ř.s. přezkoumat.

Žaloba je důvodná.

Podle § 183 odst. 1 školského zákona se na řízení před žalovaným nevztahuje správní řád, aniž by školský zákon obsahoval úpravu odpovídající zásadám podle § 2 až 8 správního řádu. Podle § 177 odst. 1 správního řádu se v takovém případě použijí zásady podle § 2 až 8 správního řádu. Nadto je třeba v takovém případě správní řád použít ohledně jednotlivých konkrétních procesních pravidel – ve vztahu k navazující argumentaci zdejšího soudu jde o pravidla ohledně náležitostí a obsahové stránky rozhodnutí správního orgánu. Tato pravidla se nutně použijí na základě § 180 odst. 1 správního řádu, podle něhož tam, kde se podle „dosavadních“ právních předpisů (tj. platných a účinných k 1.1.2006, což je i případ školského zákona) postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž by tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravovaly (což je případ rozhodování

žalovaného podle § 82 odst. 3 školského zákona), postupuje se v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle správního řádu včetně části druhé. Proto jsou tedy (mimo jiné) aplikovatelnými i pravidla vyplývající z § 68 správního řádu ohledně náležitostí rozhodnutí a pravidla podle § 50 a násl. správního řádu ohledně podkladu rozhodnutí, jeho shromažďování a hodnocení.

Jestliže tedy žalovaný měl povinnost podle § 82 odst. 3 školského zákona rozhodnout o žádosti žalobkyně, musí jeho rozhodnutí obsahovat mimo jiné řádné odůvodnění – a sice především odůvodnění přezkoumatelné.

Požadavky vztahující se na odůvodnění jakéhokoli rozhodnutí správního orgánu platí i pro rozhodnutí ministerstva dle ust. § 82 odst. 3 školského zákona, které při rozhodování o právech a povinnostech žáků vystupuje v pozici orgánu veřejné správy. Nejvyšším správním soudem bylo mnohokrát v případech rozhodování podle vysokoškolského zákona judikováno, že rozhodnutí zasahující do práv studenta musí být odůvodněno, přičemž v odůvodnění je nutno se vypořádat i s námitkami žadatele o přezkum prvostupňového rozhodnutí, např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29.8.2007, čj. 8 As 26/2006-71, rozhodnutí ze dne 5.9.2008 čj. 2 As 73/2007-47 a v rozhodnutí ze dne 21.12.2006, čj. 2 As 37/2006-63, uveřejněné ve Sb.NSS č. 1112/2007, v němž se uvádí, že: *„Rozhodnutí rektora vysoké školy v řízení o přezkoumání rozhodnutí o nepřijetí ke studiu (§ 50 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách) musí být odůvodněno. V odůvodnění je třeba uvést konkrétní důvody, o něž se rozhodnutí opírá, a vypořádat se s námitkami odvolatele tak, aby rozhodnutí bylo přezkoumatelné.“* Takovou povinnost má, dle citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu i rektor či děkan při rozhodování o nepřijetí ke studiu, a tato povinnost se jistě musí vztahovat i na rozhodnutí o přezkumu žádosti dle ust. § 82 odst. 3 školského zákona. Argumentace uvedená v tomto rozhodnutí je tedy aplikovatelná i na přezkum dle ust. § 82 odst.3 školského zákona, neboť vychází z předpokladu, že pokud zákon umožňuje žádat o přezkoumání rozhodnutí (v rozhodované věci o nepřijetí ke studiu) musí být takové rozhodnutí odůvodněno včetně vypořádání se s námitkami v žádosti o přezkum uplatněnými. Právní úprava přezkumu nepřijetí uchazeče ke studiu nebo ukončení studia (zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách) rovněž zapovídá, shodně jako je tomu u školského zákona, použití správního řádu, přesto Nejvyšší správní soud z požadavku na řádné odůvodnění neustoupil. Není důvodu, proč by měla být žákům konajícím maturitní zkoušky odepřena tatáž ochrana práv jako v případě rozhodování o přijetí uchazeče ke studiu nebo v případě ukončení studia. V případě maturitou neukončeného středoškolského vzdělání jde o stejně závažný zásah do práv žáka. Proto závěry týkající se náležitostí rozhodnutí rektora rozhodujícího dle vysokoškolského zákona lze v plné míře vztáhnout i na náležitosti rozhodnutí ministerstva o žádosti žáka dle § 82 odst. 3 školského zákona. Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí (ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006 – 63) uvedl: *„Umožňuje - li totiž zákon uchazeči žádat o přezkoumání rozhodnutí, pak mu tím zcela jistě dává i právo namítat konkrétní skutečnosti. Uvádí - li uchazeč konkrétní důvody, proč má za to, že rozhodnutí děkana je v rozporu se zákonem, vnitřními předpisy či podmínkami stanovenými podle § 49 odst. 1 a 3, je nutné, aby se rektor při přezkumu tohoto rozhodnutí těmito důvody zabýval, jinak by nedostal zákonu, který stanoví povinnost změnit rozhodnutí, jež se s těmito*

podmínkami v rozporu. Pokud by rozhodnutí o opravném prostředku ve správním řízení nemuselo být řádně odůvodněno a správní orgán by se nemusel vypořádat s jednotlivými důvody uvedenými v žádosti o přezkoumání rozhodnutí děkana, postrádal by tento opravný prostředek svůj smysl. Z povahy věci lze proto dovodit, že náležitosti rozhodnutí podle odstavce pátého se netýkají pouze rozhodnutí o (ne)přijetí ke studiu, nýbrž i rozhodnutí o přezkoumání tohoto rozhodnutí. K tomuto závěru lze dospět i prostřednictvím argumentu od menšího k většímu (a minore ad maius): poskytuje – li norma oprávnění spojené s menším rámcem svého opodstatnění, tím víc jej poskytuje při existenci rámce závažnějšího. Tato interpretace se opírá i o úvodní ustanovení § 1 písm. b) zákona o vysokých školách, které konstatuje, že vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy umožňují přístup k vysokoškolskému vzdělání v souladu s demokratickými principy. Mezi demokratické principy ve smyslu, v němž je tento pojem zákonem o vysokých školách užít (tedy v podstatě principy rovnosti a zákazu diskriminace a neodůvodněné nerovného zacházení jako esenciální zásady materiálního právního státu), jistě patří i fundamentální zásady správního řízení jako nutnost zohlednit při rozhodování konkrétní okolnosti daného případu a dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, přičemž tyto zásady nacházejí svůj výraz právě v odůvodnění rozhodnutí. Podmínky přijímání na vysoké školy musí být proto určeny předem a musí vycházet z principu rovnosti příležitostí. Vysoké školy by proto podle citovaného úvodního ustanovení zákona o vysokých školách měly umožnit přístup k vysokoškolskému vzdělání především v souladu s principem transparentnosti, k terý v širším smyslu vyjadřuje, že postupy při rozhodování jsou srozumitelné a otevřené, rozhodnutí jsou odůvodněna a informace, na nichž jsou rozhodnutí založena, jsou v nejširší možné míře, která ještě nebrání efektivnímu fungování vysokých škol a nezasahuje v nepřiměřené míře do soukromí jednotlivců, dostupné veřejnosti. Rozhodnutí o (ne)přijetí ke studiu nemůže být v demokratickém státě otázkou libovůle, nýbrž věci, vyžadující objektivizovatelná hlediska.“ Dále Nejvyšší správní soud uvedl, že „(p)okud mají soudy ve správním soudnictví přezkoumávat rozhodnutí vydané v oblasti veřejné správy, je z povahy věci nutné, aby bylo možno ze správního spisu usoudit na to, z čeho správní orgán vycházel a jakými skutkovými a právními úvahami se řídil. Jinak je totiž nutné napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost zrušit.“

Na nyní posuzovaný případ lze vztáhnout rovněž závěry, k nimž Nejvyšší správní soud dospěl v rozsudku ze dne 26. 11. 2009, č. j. 5 As 86/2008 - 52, kdy se zabýval možností použití obecných předpisů o správním řízení na rozhodování o právech a povinnostech studenta a vyslovil, že „Zákon o vysokých školách vylučuje použití obecných předpisů o správním řízení na rozhodování o právech a povinnostech studenta. Vzhledem ke znění § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách nelze bez dalšího postupovat podle § 105 téhož zákona, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se v řízení ve věcech upravených tímto zákonem podle obecných předpisů o správním řízení. Takto to zákonodárce určitě nezamýšlel, protože pak by § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách neměl smysl. Ústavní soud ve svém rozhodnutí Pl. ÚS 21/04 ze dne 26. 4. 2005, mimo jiné, uvedl „vyloučení použití obecných předpisů o správním řízení při neexistenci jiných představuje rozpor se zásadou, že státní moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon (čl. 2 odst. 3 Ústavy, čl. 2 odst. 2 Listiny) a také rozpor s čl. 36 odst. 1 Listiny, který upravuje právo každého na

stanovený postup při domáhání se svých práv. Připouští-li vůbec doktrína použití analogie v oboru správního řízení, pak toliko za omezujících podmínek – pouze v omezeném rámci za účelem vyplňování mezer procesní úpravy a dále pouze ve prospěch ochrany práv účastníků správního řízení. Nelze z těchto stanovisek ale dovodit závěr, dle něhož by bylo lze považovat za akceptovatelné použitím analogie vytvořit procesní úpravu správního řízení v celé její úplnosti.“ Z toho Nejvyšší správní soud dovodil, že „(v) e smyslu výše uvedeného nelze bez dalšího na základě ustanovení § 105 zákona o vysokých školách bez ohledu na dikci ustanovení § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách aplikovat všechny instituty správního řádu, tak jak se domnívá stěžovatel. Na druhou stranu však nelze zcela akceptovat názor krajského soudu, který aplikaci ustanovení správního řádu s odkazem na ustanovení § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách zcela vyloučil. Nedokonalá procesní úprava nemůže jít k tíži účastníka řízení. Nejvyšší správní soud má tak zato, že správní řád, respektive základní zásady správního řízení lze aplikovat pouze výjimečně za účelem vyplňování mezer procesní úpravy, tak jak již judikoval Ústavní soud.“

Žalobkyně ve své žádosti určené žalovanému namítala konkrétní důvody, na základě kterých požadovala přezkoumání svých odpovědí a vznesla námitky týkající se porušení pravidel stanovených v Klíči ve vztahu k vyhodnocení konkrétních otázek (č. 13 a 14). Žalovaný ve vyjádření k žalobě poukázal na skutečnost, že některé otázky z testu, který žalobkyně konala byly následně hodnoceny jinak, nebo-li, že byly uznány více než jedna správná odpověď, na rozdíl od pravidel stanovených pro konání testů. Požadavek žalobkyně se proto jeví zcela oprávněný, zejména s ohledem k tvrzené skutečnosti, která nebyla v rozhodnutí žalovaného vyvrácena (neboť se k ní nijak nevyjádřil), že jí chyběl k úspěšnému absolvování didaktického testu jediný bod.

Žalovaný se tedy s ohledem na argumentaci žalobkyně obsaženou v její žádosti musel zabývat jednotlivými námitkami a odůvodnit, proč tvrzení jí uváděné neshledal důvodným a jak dospěl k závěru, že „hodnocení bylo správné“. Odůvodnění žalovaného se nevyjadřuje konkrétně k žádné z námitek žalobkyně uvedených v žádosti, obsahuje pouze formulářově obecnou argumentaci, která nijak nereaguje na konkrétní důvody, z nichž žalobkyně dovozuje nesprávné hodnocení a rozpor s pravidly uvedenými v Klíči.

V daném případě nebylo možno věcně přezkoumat, jak žalovaný vyhodnotil námitku uplatněnou v žádosti – přezkum hodnocení otázky č. 14, v tom smyslu, proč odpověď žalobkyně nemohla být uznána jako správná. Jelikož v rozhodnutí žalovaného k této námitce žalobkyně vznesené v žádosti absentuje jakékoliv odůvodnění, soud nemohl posoudit důvodnost žalobní námitky. „Krajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, byť by nebyly žalobcem výslovně namítány, pokud tyto vady brání přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.)“ Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího soudu ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009 – 84.

K dané žalobní námitce se vyjadřuje žalovaný až v rámci vyjádření k žalobě. Protože předmětem soudního přezkumu je napadené rozhodnutí, nemohl přihlížet k rozvedeným důvodům žalovaného uvedeným až ve vyjádření k žalobě.

Jak plyne z odůvodnění rozhodnutí, žalovaný fakticky svůj závěr odůvodnil výlučně shodným hodnocením převzatým od Centra pro zajišťování výsledků vzdělávání, dále jen CENTRA (nikoli tedy „*mimo jiné i*“ tímto shodným hodnocením); žádné další konkrétní úvahy v tom směru, zda hodnocení jak z pohledu kritérií hodnocení, tak z pohledu jeho samotného obsahu vyhovělo pravidlům pro hodnocení, a zda z původního hodnocení, jež měl přezkoumávat, jasně a srozumitelně plyne, v jaké otázce a z jakých důvodů byla písemná práce žalobkyně hodnocena konkrétním bodovým ohodnocením, v napadeném rozhodnutí obsaženy nejsou.

Žalovaný v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí uvádí, že mu CENTRUM zpřístupnilo podklady pro posouzení žádosti žalobkyně „protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky žáka, protokol o průběhu zkoušky v učebně, záznamový arch vyplněný žadatelem a klíč správného řešení“ a na základě těchto podkladů vydal žalovaný rozhodnutí o žádosti žalobkyně. Ze správního spisu, jehož doklady nejsou očíslovány, ani není datováno přijetí dokladu žalovaným, soud nemohl zjistit, z kterých dokladů mohl žalovaný v době rozhodování vůbec vycházet, když Vyjádření CENTRA založené ve spise je ze 3. září 2012 (žalobou napadené rozhodnutí je z 8.6.2012). Kromě uvedeného Vyjádření je ve spise založen Klíč správných řešení, jeden testový sešit –nevyplněný, počítačový výtisk „Aplikace pro přezkoumání výsledků maturitní zkoušky“ bez uvedení data tisku a data doručení žalovanému, obsahující zřejmě odpovědi žadatelky, obtížně čitelný, a z části rozeznatelného textu lze pouze zjistit, že dokument se týká žadatelky, a že dosáhla 40 bodů a výrok: záporný-zamítá se. Protokol o průběhu zkoušky v učebně správní spis neobsahuje, byť žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že z něj vycházel. Z uvedeného vyplývá, že žalovaný neměl k době rozhodování podklady, na které odkazoval v odůvodnění rozhodnutí, a z těch podkladů, které mohl mít (kromě Vyjádření CENTRA z 3.9.2012), nemohl fakticky přezkoumat výsledek a hodnocení didaktického testu. a tím méně se vypořádat s námitkami žalobkyně uvedenými v žádosti.

Jestliže si žalovaný rámci součinnosti podle § 82 odst. 3 školského zákona nechal zpracovat hodnocení testu CENTREM (to bez ohledu na to, zda i z tohoto „kontrolního hodnocení“ jasně a srozumitelně plyne, v jaké otázce a z jakých konkrétních důvodů byl test žalobkyně hodnocen konkrétním bodovým ohodnocením), na němž žalovaný svůj závěr založil, přezkum žalovaného nemohl být vyčerpán.

Přezkum výsledku maturitní zkoušky, jak je kodifikován prostřednictvím § 82 odst. 3 školského zákona nemůže být přezkumem samoučelným a formalistickým; smysl přezkumu nemůže být naplněn za situace, kdy se žalobkyně z napadeného rozhodnutí nedozvěděla to, z jakých konkrétních důvodů ob stojí procentní ohodnocení, jak bylo ve vztahu k jejímu testu hodnotitelem provedeno, a z jakých konkrétních důvodů také plně ob stojí závěr obsažený v záznamu o hodnocení. Žalobkyně se z napadeného rozhodnutí prakticky dozvěděla pouze názor CENTRA, podle něhož původní hodnocení bylo správné. Je-li ovšem napadené rozhodnutí založeno výlučně na názoru CENTRA, pak je třeba poznamenat, že nejen z napadeného rozhodnutí, nýbrž ani z ničeho, co je založeno ve správním spisu předloženém žalovaným ne plyne, proč nebyly neuznané otázky shledány správnými, jak probíhalo

hodnocení CENTREM, a jak žalovaný podklady, jimiž pouze může jakékoliv vyjádření CENTRA být, vyhodnotil.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí není ani v obecných rysech seznatelné, proč žalovaný (po řádně provedeném přezkumu) považuje konkrétní námítky žalobkyně proti výsledku hodnocení jejího testu za nesprávné, nedůvodné, liché, mylné nebo vyvrácené, proč považuje její argumentaci za nerozhodnou, nesprávnou, vyvrácenou nebo jinak nedůvodnou, jakými konkrétními úvahami se žalovaný při dovození nedůvodnosti argumentace žalobkyně řídil a jaké konkrétní skutečnosti, které v průběhu řízení zjistil, pro svůj závěr považuje za rozhodné.

Nevypořádal-li se tedy žalovaný nikterak s námitkami, které byly obsaženy v žádosti žalobkyně, způsobuje to nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí, což je důvodem k jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení (§ 76 odst. 1 písm. a/ s.ř.s. a § 78 odst. 4 s.ř.s.).

V rámci dalšího řízení o žádosti žalobkyně o přezkum výsledku zkoušky se bude žalovaný argumentací žalobkyně obsažené v její žádosti řádně zabývat, v rámci řízení si opatří dostatečně odborný a konkrétní podklad svého rozhodnutí a s respektováním shora podaného právního názoru soudu podle § 78 odst. 5 s.ř.s. ve věci znovu rozhodne a své rozhodnutí řádně a úplně odůvodní.

Pokud jde tedy o podklad pro vydání rozhodnutí podle § 82 odst. 3 školského zákona nemůže coby dostatečný podklad obstát hodnocení v obdobné míře obecnosti, jakou vykazuje shora uvedené hodnocení CENTRA (nedatovaná Aplikace pro přezkoumání výsledků maturitní zkoušky). Nadto pokládá zdejší soud za nezbytné upozornit, že takové hodnocení bude mít charakter podkladu, který bude zapotřebí vedle dalších podkladů žalovaným řádně vyhodnotit, neboť subjektem, který rozhoduje o žádosti o přezkoumání výsledků testů je dle § 82 odst. 3 školského zákona je žalovaný nikoliv CENTRUM a jestliže z hodnotících závěrů CENTRA, jakožto žalovaným pověřené instituce pro organizaci a vyhodnocování testů, žalovaný při rozhodování vychází, musí zřetelně odlišit svoje úvahy, coby rozhodujícího subjektu od podkladů poskytnutých CENTREM. Závěr soudu, že nelze přezkum výsledků maturitní zkoušky dle § 82 odst. 3 zákona zúžit na „opsání“ hodnocení CENTRA, byl dostatečně vyložen výše.

Z uvedených důvodů soud žalobou napadené rozhodnutí pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1, věta první, s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci úspěch, soud jí proto přiznal náhradu nákladů řízení, které spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3000,- Kč a dále v nákladech právního zastoupení, a to za 2 úkony právní služby (převzetí věci a podání žaloby) v částce 2100,- Kč za úkon a k tomu 2x režijní paušál po 300,- Kč dle § 13 odst. 3

advokátního tarifu; náklady právního zastoupení činí 4.800,-Kč. Celková výše nákladů včetně zaplaceného soudního poplatku tak činí 7.800,- Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 19. září 2012

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu